

Popularna

memoari

MAJA VAN VAGENEN

Starinska mudrost za moderne štreberke

Prevela Branislava Maoduš

 izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2015.

*Svima onima koji su sedeli sami pored igrališta.
Ovo je knjiga za vas.*

SADRŽAJ

.....

UVOD BETI KORNEL	8
UVOD	13
<i>(ili kako je sve ovo započelo)</i>	
SEPTEMBAR	19
<i>Problemi s linijom</i>	
OKTOBAR	42
<i>Kosa</i>	
NOVEMBAR	66
<i>Manekenske cake</i>	
DECEMBAR	85
<i>Problemi s kožom i Šminka</i>	
JANUAR	106
<i>Odeća i Šta gde nositi</i>	
FEBRUAR	128
<i>Dobra nega i Daleko od kuće</i>	
MART	144
<i>Novac (kako dodatno zaraditi) i Na poslu</i>	
APRIL	163
<i>Stav popularnih: Izgledaj lepo - budi lepa, Jesi li stidljiva? i Ličnost</i>	
MAJ	197
<i>Izlazak i Budi domaćica</i>	
EPILOG	240

Zdravo!

Ja sam Beti Kornel!

„Vodič Beti Kornel za popularne tinejdžere“ napisala sam 1951. godine. Imala sam dvadeset četiri godine. U to vreme bile su u modi kapri pantalone. Dosezale su tačno do ispod kolena i bile su najkraće kratke pantalone koje su mogle da se nose. Plisirane suknje često su sezale do gležnjeva, a mnoge devojke same su plele džempere sa kružnim izrezom bez kragne, jer su u to vreme bili veoma popularni. Mini-suknje pojavile se tek za nešto više od decenije, a uske farmerke i majice koje otkrivaju pupak bile su nezamislive u to vreme.

Kada biste poželeli da promenite frizuru, morali ste u salon lepote na trajnu frizuru. (Farba se nije mogla kupiti u prodavnicama, jer niko nije bojio kosu!) Ja sam svoju kosu svake večeri uvijala na krpice da bi izgledala bujnije,

Maja van Vagenen

odlazila sam na spavanje i ujutro se budila sa savršenom kovrdžavom paž frizurom.

Ali stvari su se promenile. Šetam gradom i vidim kosu u nijansama modre i ružičaste boje i odeću koja mnogo otkriva. I premda sam videla mnoge modne trendove koji su mnogo manje skromni od onih koji su postojali kada sam ja odrastala, poživela sam dovoljno dugo da shvatim da moda u velikoj meri pomera granice prošlosti. I premda se mnogo toga promenilo, zanimljivo je da je osnovna potreba da se nadmaši prethodna generacija ostala ista, kao i u vreme kada sam ja pisala svoju knjigu. Teši me to što znam da je, iako nisam više istaknuti deo modnog sveta, krajnji cilj i dalje isti, premda se proizvod promenio.

Najživlja sećanja koja imam na „Vodič za popularne tinejdžere“ jesu sećanja na to koliko sam bila polaskana kada bih primila pisma tinejdžera u kojima mi govore koliko su naučili čitajući moju knjigu. Pričali su mi o svojoj odeći, kosi i zabavama – uživala sam u tim pričama.

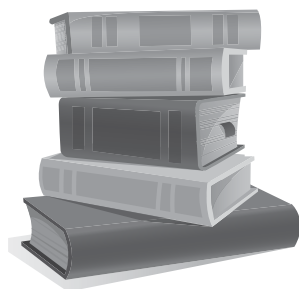
Međutim, mnogo godina kasnije iznenadilo me je još jedno pismo koje sam dobila zahvaljujući svojoj knjizi. Ovog puta to je bio mejl, koji me je najviše dirnuo. Bio je vrlo dubok. Stigao je od Maje van Vagenen u aprilu 2012. godine, i u njemu mi je rekla da sam joj promenila život! U mojoj knjizi pronašla je savete i nagoveštaje kako da se izbori sa izazovima s kojima se suočavala u školi. Neverovatno je to što je iskoristila savete koje sam dala pre mnogo decenija i primenila ih u današnjem svetu. Silno sam se obradovala kada sam saznala da je moja knjiga izdržala test vremena i da i dalje može da pomogne tinejdžerkama.

Popularna

Kada sam pročitala Majinu knjigu – ovu koju se i vi spremate da pročitate – osetila sam navalu različitih osećanja: ponos, ljubav, zadovoljstvo, a navrle su i lepe uspomene. Zadivila sam se kada sam videla s kolikim znanjem, odmenošću i otmenošću Maja piše svoju priču. Tokom godina videla sam kako dolaze i prolaze brojni modni trendovi i kako se, u retkim prilikama, godinama kasnije vraćaju izmenjeni da bi odgovarali ukusu nove generacije. Međutim, kada sam pisala knjigu, ni pomislila nisam da će saveti koje sam dala biti jednako relevantni šezdeset godina kasnije, viđeni očima nove, mlađe spisateljice.

Svoju karijeru započela sam kao model, da bih doživela veliki uspeh kao spisateljica. Maja svoju karijeru počinje kao spisateljica, ali ona je svojoj generaciji i generacijama koje dolaze model hrabrosti i samopouzdanja.

Beti Kornel

Uvod

(ili kako je sve počelo)

NE PRESKAČITE OVAJ DEO,
OZBILJNO VAM KAŽEM,
NE PRESKAČITE OVAJ DEO

.....

„Škola je pazuh života“, rekla mi je jednom prilikom moja najbolja drugarica Kenzi. Amin. Moja škola nije izuzetak. Kada prvog dana škole prođeš kroz ona izgrebana vrata, život ti se pretvori u niz brutalnih i bolnih susreta: fudbaler koji sedi pored tebe na fizici kaže ti da si kreten, stojiš u brushalteru i bapskim gaćicama ispred ormarića u svlačionici za fizičko koji ne možeš da otvoriš, a devojčice oko tebe kikoću se i upiru prstom u tebe, plačeš u toaletu jer nisi znala da je moguće da srce ovoliko zaboli. Međutim, postoji nešto što ti može pomoći da se snađeš na ovom znojnom, smrdljivom mestu, a to je podrobno poznavanje organizacije društvenog lanca ishrane.

SKALA POPULARNOSTI U MOJOJ ŠKOLI

(Od patricija do plebejaca)

10. Odbojkašice
9. Fudbalska kamarila
8. Bogati članovi bande (uključujući i popularnije devojke koje se oblače zavodljivo)
7. Društvo iz orkestra
6. Društvo sa hora
5. Gotičarke
4. Manje popularne devojke koje se oblače zavodljivo
3. Trudne tinejđerke (trenutno imamo dve, sedmakinju i osmakinju)
2. Zaludnici računarima (njih jedva da imamo)
1. Knjiški moljci (koji neprestano čitaju i vole japanske stripove)
0. Ignorisani (šestaci)
- 1. Društveni izopštenici
- 2. Nastavnici
- 3. Nastavnici na zameni

Karakterišu te na osnovu mesta na kom provodiš vreme i s kim ga provodiš ili ne provodiš. Ja spadam u grupu društvenih izopštenika, najniži soj u školi koji nije plaćen da u njoj provodi vreme. Na ovoj predivnoj poziciji s negativnim predznakom društvo mi pravi i moja bliska prijateljica i osoba od poverenja Kenzi. Najvećim delom je to tiho, monotono i nevidljivo postojanje. Tako je dok te ne primeti i ne okomi se na tebe neko iz slojeva iznad tebe.

Popularna

Kako oni na vrhu okreću ovaj klasni sistem u svoju korist?

Postoje članci u časopisima, čak i knjige, koji ti govore šta da nosiš, šta da kažeš, kako da se ponašaš i s kim da se družiš. Zapravo, mnogo pre nego što sam rođena moj otac je u prodavnici donirane robe kupio jednu takvu knjigu. Izbledele korice bile su stare i iscepane. „Ali imala je nešto“, rekao mi je. Listao je stranice dok nije naišao na naslov: *Vodič Beti Kornel za popularne tinejdžere*. Napisana je 1951. godine i bila je puna saveta kako da se postigne ono što se čini nemoguće: napredovanje na društvenoj lestvici. Tata je rekao da je počeo da se smeje u radnji zbog nekih staromodnih ideja koje je u njoj pročitao. Kako je to bilo zanimljivo delo starinske pop kulture, i kako je reč o mom ocu, smesta ju je kupio.

Knjiga je dugo stajala u njegovoj radnoj sobi (u „odaji rariteta“) u našoj kući u Braunsvilu, u Teksasu. Skupljala je prašinu u kartonskoj kutiji, stešnjena između šlema iz Prvog svet-skog rata i izrezbarene kamene lobanje iz nekog meksičkog plemena.

Čekala je da je neko otkrije.

• • • • •

Sreća je htela da knjiga ne želi da ostane skrivena. Kada su moji roditelji rešili da očiste tatinu radnu sobu (ja lično mislim da su samo razljutili nered), mama je otvorila kutiju i ponovo pronašla knjigu Beti Kornel. Nije bila sigurna šta s njom da radi, pa ju je pružila meni, Maji, „čuvaru stvari koje niko ne želi, ali kojih ne želi ni da se reši“.

Vodič Beti Kornel za popularne tinejdžere videla sam samo kao ekscentričnu knjigu sa savetima poput: „Nemoj šminkati

Maja van Vagenen

oči, koristi vazelin“, „Zatvori pore kockicama leda“ i „Sve devojke trebalo bi da nose steznik.“

Knjigu je napisala devojka koja je bila manekenka u tinejdžerskom uzrastu. Ona je garantovala da je, uz malo napornog rada, odmerenosti i stila, popularnost lako dostupna svima.

Svima?

Umalo sam se nasmejala.

Tada je mojoj mami sinula ideja – sjajna, zastrašujuća ideja koja se javlja jednom u životu. „Majo, zašto ne bi ove školske godine sledila savete iz knjige i zapisivala rezultate.“

Moj prvobitni odgovor bio je ne. Nisam mogla da zamislim ništa strašnije. A i otkad ja (bar otvoreno) marim za popularnost? Ali moja mama je tog dana posejala seme. Njen komentar bio je poput jedne od onih bubuljica koje su veoma sitne kada se pojave, a zatim postanu baš velike i čini se da nikada neće nestati, ma koliko ih cedili.

Nekoliko dana kasnije, listajući knjigu (opet!), otkrila sam sledeće:

Situaciju ćeš samo pogoršati ako zauzmeš negativan stav, ako slegneš ramenima i kažeš: „Pa, eto, kome je još stalo do toga?“ U suštini, nekome je uvek stalo. Tebi je stalo. Tebi je stalo, jer kao i svi na ovoj planeti želiš da se dopadneš ljudima, da te vole, želiš da budeš popularna, želiš da budeš devojka koja stiže svuda. Želiš da imaš društvo, i želiš da izađeš na nekoliko uzbudljivih sastanaka, i želiš da bar jedan mladić misli da si najsajnija devojka na svetu. Ako kažeš da ti do ovoga nije stalo, zavaravaš sebe. Ali nećeš zavarati druge.

Popularna

Čitava vasiona kao da je stala u stav mirno.

Knjiga Beti Kornel objavljena je pre više od šezdeset godina, ali ona je nekako, uprkos velikoj vremenskoj i prostornoj udaljenosti, znala za čim potajno, očajnički čeznem. I više od toga – obećala mi je da će mi pomoći da to i postignem.

Znala sam da će mi promeniti život.

• • • • •

I tako sam započela svoj veliki eksperiment. Svakog meseca ove školske godine pratiću savet Beti Kornel na jednu od tema iz njene knjige – ma koliko neprijatni ili komplikovani oni bili. Da navedem neke: dijeta, frizura, šminka, držanje i stav. Započecu s najlakšim poglavljima, izazovima koje ljudi neće odmah primetiti. A zatim ću se, mesec po mesec, hvatati ukoshtac s ozbiljnijim stvarima, dok se ne udaljim od svoje zone prijatnosti za nekoliko svetlosnih godina.

U školi ću beležiti reakcije, razmišljanja i sve što se dešava. Ove beleške pomoći će mi da se, kad se vratim kući, setim svakog događaja i opišem ga što je preciznije moguće. Ovo je sjajna pismena vežba i možda će mi pomoći da ostvarim svoj san i jednog dana postanem pisac. Nadam se da će zapisivanje pozitivnih i negativnih stvari biti od velike koristi, i da će pokazati da su one deo priče koja je počela sama da se piše. Možda će ona zbog toga biti manje strašna.

Definitivno me čeka težak posao. To jest, ako nisam već toliko zabrazdila da mi pomoći nema. Visoka sam sto pedeset dva centimetra i imam svetlosmeđu kožu po kojoj redovno izbijaju bubuljice. Trapava sam, pogrbljena i prilično teška. Nemam kukove, a grudi su mi ravne kao korice knjige Beti

Kornel. Nosim naočari i fiksnu protezu. Odeću kupujem u *Volmartu* i prodavnicama polovne odeće. Više vremena posvećujem algebri nego nameštanju frizure.

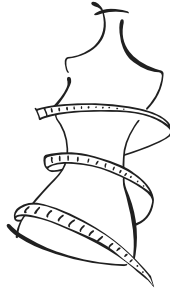
•••••

Verovatno bi trebalo da zastanem i definišem reč popularnost najbolje što umem. To je komplikovana reč. Znam šta popularnost nije. Popularnost nije kada sediš sam ili kada te neko ismeva. Nije osećaj postidećenosti zbog izgleda i neprestana želja da se kriješ po ćoškovima i da želiš da nestaneš. Nije ono kako se sada osećam.

Nadam se da ću do kraja školske godine znati šta je popularnost. I nadam se da neću samo moći da je definišem već i da je iskusim.

Možda će se stvari promeniti. Može li savet u vezi s popularnošću star više od pola veka i danas biti relevantan? Saznaću. Dešavale su se i luđe stvari, zar ne? Čovek je hodao po površini Meseca, a naučnici su pronašli način da naprave četvrtaste lubenice.

Zasad je Beti Kornel postala moja srodna duša, i venčana sam sa svakom njenom reči. U dobru i zlu.

Septembar

PROBLEMI S LINIJOM

Gotovo svaka tinejdžerka je bar jednom imala... probleme s linijom. Razlog je taj što ti se telo u tom uzrastu još menja – još se razvijaš – nisi prestala da rasteš i telo ne može da pronade prirodnu ravnotežu... Ali nema razloga za očajanje samo zato što ti je telo nemirno i odbija da se smiri i što misliš kako ne možeš da imaš lepu liniju. Ovo je pitanje preimućstva uma nad materijom.

Prosečna sam. Verujte mi, ne žalim se. Čitavog života bila sam i više nego srećna što me niko ne primećuje. Kada zli ljudi zaborave da postojim, svet je mnogo vedrije mesto. Ali zahvaljujući Beti, stvari su se promenile. Sada želim da se razmećem, a ne samo da preživljam.

Odmalena sam imala *panzu*, što je španska reč za stomacić. Menjao je veličinu, ali je moj stalni životni saputnik. Kada

Maja van Vagenen

sam bila u nižim razredima osnovne škole, moji rođaci boc-kali su ga prstom, zbog čega sam se krila u sobi s knjigom i čokoladicom, i plakala. Jasno je da loše navike rano stičemo.

Prošlog leta sam izrasla, što je za posledicu imalo umanje-nje mog stomačića. Lepo je što mi odeća bolje pristaje, ali i dalje sam bolno svesna svog izgleda i težine. Ali nisam sama u svojoj patnji. Ne poznajem nijednu devojčicu koja je iskreno zadovoljna svojom težinom. Odbojkašice jedu što je manje moguće, dok na kraju od njih jedva da nešto ostane. Javno će osramotiti svaku članicu grupe koja je u školu došla u uskim farmerkama na kojima se makar i nazire neka neravnina. „Va-lerija je debela! Valerija je debela!“, povikale bi.

Većina ljudi koja ne pripada grupama na vrhu malo je za-obljena. Mislim da to naglašava razliku između onih na vrhu i onih na dnu lanca ishrane. To je još jedan razlog zašto moram da se zauvek oprostim od svoje *panze*. Ne može sa mnom na vrh.

Četvrtak, 1. septembar

U pripremama za prvi mesec eksperimenta otvaram izbledelu knjigu. Osećam se kao da se ukrcavam na veliko prekomor-sko putovanje. Dok prelazim prstom preko sadržaja, u sebi se molim da moj brod ne završi kao *Titanik*.

Čitam prvo poglavlje, „Problemi s linijom“, i podvlačim ključne stavke.

1. *Počni tako što ćeš inteligentno zaključiti kakav pro-blem s linijom imaš. Upoznaj svoje telo.*